

Bíró Tímea |
A PUSZTÍTÁS REGGELEI

Második kiadás.

A Forum Könyvkiadó Intézet 35 év alatti
szerzőknek kiírt kéziratpályázatának
2015. évi díjnyertes munkája.

Szakmai zsűri: Faragó Kornélia,
Berényi Emőke és Patócs László.

Miroslav Jovančić illusztrációival.

Bíró Tímea

A PUSZTÍTÁS REGGELEI

Versek

| © Bíró Tímea, 2018
| © Miroslav Jovančić, 2018
| © Forum, 2018

**Min
Den
nAPI
neHe
zék**

ELLENTÉTBŐL

anyám akarata
apám tagadása
vagyok

az egyik masnit
a másik hurkot
kötne a nyakamra

élek
még nem tudom
hogy megköszönjem
vagy átkozódjam érte

anyám akarata
apám tagadása
vagyok

KICSUKOTT

anyában erős szelek
az utcára söpörnek minket
alig van rajtunk ruha
így nem vághatunk
neki a télnek
a nadrágszár kiszolgáltatja
a bokát a hideg időnek
lúdbőrbe bújik a szipogás
a hóba hullanak a könnyek
állunk a ház sarkán
mögöttünk szántóföldek
összekulcsoljuk kezünket
pedig tudjuk hogy nincs isten
anya forró vizet önt
a kutya befagyott edényébe
az ablakon leselkedünk
mikor leszünk beengedve

AKCIÓS

anyám szegénységet
vásárolt a boltban
az volt leárazva
egy krumpliszákban
hozta haza
hogy kiszellőzzön
belőle a penész
kitette az asztalra
mi meg púposra
szedtük a mélytányért
elteltünk a nehéz levegővel

FÉLCIPŐ

egész télen
klumpában menetelt
a családi pótlékért
a fél falun
át kellett gyalognia
nagy emelkedőkön
csúszós lejtőkön
hóval takart
gödrök sűrűjében
hiába veszekedtem a téllel
jegesen virágzott az ablaküvegen
a hóesésben gyönyörködtem
aztán láttam meg
anyám papucsának felső része
apró lyukakkal van tele
belehullanak a hópelyhek
miután hazaért a szociális zsákmánnyal
egy ujjnyival vastagabban
kentük a margarint
ő meg hideg lábait
a forró vizes lavórba tette
isten közben nevetve
dobálta a hógolyókat
anyám nyári lábbelijébe

SZÁRNYTÖRÉS

paplan alatti gyerekbárat
azt mondta többet ne hozzunk haza
fészkéből kiesett verébfiókákat
ne nyomjuk a vállát
árva madarakkal
majd kiállt
cigarettazni a teraszra
levittük a térre
a rongyba bugyolált fiókákat
és néztük a füstcsíkok
hogy nyaldossák
anyánkat

ha a férje nem halt volna meg
vastagbélrákban
most elvinnék katonának
soha többé nem húzza ki
kétszemélyesre az ágyat
a reggelt összepréselt
szájjal várja
egyre nagyobbra nő benne
a kiáltás szárnya
összeszedi a maradék

aprót a sírkőfeliratra
zacskós tej jut még mára
petefészkeit heveny görcs
rángatja
felsorakoztatja a gyerekeknek
a kolbászkatonákat

FOLYÉKONY TARTOZÁS

horgolt terítőként
porosodott
a szekrényen
nem tudtuk befizetni
így a vízszámlából
papírhajót
hajtogattunk
anya azt mondta
lemegy a boltba
tengerért
hogy ne fölöttünk
hanem alattunk
csapkodjanak
a hullámok
és elhajózhassunk
egy lakatlan szigetre
amin elfér
a szegénységünk

MÁSODOSZTÁLY

zakatoló anyavonat
az érfalakban

nincs mit enni
nincs mit enni
nincs mit enni

lyukas pizsamából
kikiált a bőre

nincs út a padlásra
a létrafokok eltörtek
a sonkát beköpte a légy
addig lett őrizve

a méhe termékenységét
átkozza hajnalig
foltozza a múltat

a sín párok elkoptak
a sorompóra
szárnyaszegett
madarak költöztek

ANYA-HAJÓ

anyám egy
teherszállító hajó
orrában férfiak
cigarettnak
a gyufaszálat
a tengerbe dobják
csendes tűzoltás
*A hajótest merevségét
az alján hosszában végigfutó gerinc
és a gerincre merőleges
bordák biztosítják.*
egy törött bordával
a hullámok már
a fedélzetig emelkedhetnek
anyám sírása
a vízszintet emeli
élesztő nélkül
dagasztja a tengert
mi meg csak
gubbasztunk a tatban
mint utazó jéghegyek

LYUKAS ZSEBEK

apró gyöngyszemek
a tejbegrízszemcsék
a porcelántányérban
kávézacc
nehezedik a csésze aljára
nehezedik az ágytál
s nehezedik a szabadlábbon futó
bezártság is
a betört ablakok szülte huzatban
lemorzsolódott a hátáról
a türelem
„férj el magadban
férj el magadban”
kiáltozta
a megsüketült szívkamrák felé
hogy futott régen az anyja elé
aki hazahozta a kórházból a plazmakekszet
amit neki vittek
hogy legyen itthon
ne csak margarinos kenyér
a plafon bizonyos részein
csillagképek tündökölnek
áramlik be a kéményfüst

a többi házból
szürkére meszelték a
gyermekkora falát
hogy később majd
szeresse a szivárványt
a szervek böjtölése
gyakran lekapcsolja
szembogarában a lámpafényt
mire az összegubancolódott
függönyrojtokat kifésüli
ismét befúj az ablakon a szél
olyan otthonosan ül
bele a megfáradt közönybe
mintha soha nem látott
apja ölébe ülne

FÖLÖSLEG

függönyrojtokként lógnak az ablakban
várják hogy örökbe fogadják őket
az utcán az emberek unott arccal várják
a kocsiban a zöldet
van aki négy keréken halad
más egy falon nem tud átjutni
szülők nélkül nem lehet
a társadalomba belépni
a többséget felhizlalja az önsajnálát
az apró csuklókba a vér meg beleszárad
ácsorognak naphosszat csak ácsorognak
kilós vödörből kenik a margarint uzsonnára
nagykanállal merik az árvaságot
az összekarcolt fémtányérba
ha süt a nap az udvarban kidobott
életek fogócskáznak
cipőben alszanak hátha reggel értük jönnek

SZÉGYEN

a harag beleolvadt a délutánba
büntetésből kézzel szedegetjük
a földről a szemetet
kigyakorolt mozdulatsor
sírni közben nem lehet
a könnyecsepptől rossz szaga
lesz a szőnyegnek
mindjárt indulni kéne
a születésnapra
a felettünk levő emeletre
nem merünk elkéredzkedni
anyánk feje nagyon fájna hogy
nincs pénzünk ajándékot venni
ma is csak lefelé használjuk
a lépcsőket

CSALÁDI PÓTLÉK

csak a kést nem mossa el
a kést nem
mindent
csak a kést nem
nem mossa el a kést
holnap úgyis elvágja vele
a csirke vagy a saját nyakát
attól függ
lesz-e családi pótlék
hogyan betakarózhasson
a fém az alvadt vérrel
már mindegy kiével
zizegjen a papírpénz
csörögjön az apró
az anyai pillantással
már nem laknak jól a gyerekek
hirtelen megnyúltak
nem jó rájuk az ölelés
a gyomorkorgásig nem jut el
menni és enni kell
csak az inkubátor volt ingyen
most miért nincs semmi se

egy szelet kenyér
vagy a gyógyszer
de még a szerelem se
mert az udvarláshoz is
tőke kell
kakas szíve a vasárnapi levesbe
amikor elhozza az arra érdemest
és ne lássa hogy
az egynapos jólét után
a nincstől konganak
a dunsztos üvegek
a reflektorfények
a tekintetek
a szerelem sincs ingyen
levestésztába
és süteménybe
retúrjegybe
óvszerbe
kerül
beágyazódik az érzésekbe
a van vagy a nincs
pótlékból felnőni
mínuszból a nullára
jutni
pluszra áhítózni
nem ásítani
a meleg szobában
könnyű elálmosodni

maradjon hideg
ébren tart
éberén
csak legyen kés
amivel morzsát
lehet szegényebb
napokra produkálni
a tátongó szájakban
vannak még vágyak
van még remény
rágóizmokban
érlelt cél

SZOMJÚSÁG

alig esik mostanában
a nap ránk szárítja a szegénységet
anya fogja a hasát birkózik a méhével
én az éhséggel
az iskolában köhögök
ne hallják a gyomorkorgást
a szomszéd kecske tőgyéből
egy ember fekvve szopja a tejet
lopva él
a nagymama volt a legéhesebb
teleette magát tablettákkal
és soha többé nem kelt fel
a koporsónál is mondtam neki
igyon szódabikarbónát
azt mondták nem hallja
az angyalok énekelni tanítják
este a szobában
a cigarettaparázs lett
az összes fényforrás
nem látom a számtanpéldát
anya rám szól
keljek korán
az elektrovojvodina

kikapcsolta a világítást
nem értem miért
kivételeznek
juliéknál világít az egész ház
megfőztük apának
az utolsó szem tarhonyát
viszi munkába
holnap ezért két csészével ihatunk
indiai teát
a sötétben ők is alig látnak
mégis anya cigarettát sodor
apa kötelet

FIRKA

másik gyerekkort rajzoltunk a falra
de anyánk csak színes firkáknak látta
nem értettük a fakanalat miért nem
csak főzéskor használja
és miután vörösre ütötte a karunkat
miért utánozza a fürdőszobában a sírásunkat

KÜLLŐK TÁNCA

két keréken gurulunk a lejtőn
egy augusztusi naplemente kezdődő oldódásában
a csomagtartón ülök és mérsékelten nehezülök
hogyan ne lassítsam az előrejutást
anyám a hosszú olasz ruhájában
visz a holnapba
szülők munkakönyv férj nélkül
visz tekeri a sorsát
nem adja fel pedig nyolcas van a kerekében
nyolc – megdöntve végtelen
anyám sose lesz boldog nincs neki annyi hátra
istennek háttal haladunk előre
a paradicsomokkal megrakott szatyrok
a biciklikormány fülbevalói
egyik házból a másikba visszük a mai termést
a biciklin ülve vagyunk otthon
kátyúba hajtunk a táskákból minden szanaszét gurul
anyám ruháján összegyűrődnek a kék és a lila csíkok
felnevet hogy kész a paradicsomleves
a kamionok port fütyülnek ránk
a hátsó gumi kilyukad így gyalog megyünk tovább
száraz tényekként tapadunk a beton testére
egyre nehezebb vagyok egy mindig ugyanakkora
jövőképpen

VÉGE VAN A NYÁRNAK

a szántóföldekről néztük hogy
költöznek el
erős szárnyaikkal új tájat
emeltek a látóhatárba

összefogta magán a pulóvert
a gombok összekoccantak
fázott pedig még kilátszott
a nyár alsószoknyája

nem törődött a lázzal
a cinege cipőjét szavaltuk
égnek szegezett háttal
megpakolt csigolyákkal

némán esett össze
talicskán tolták a kórházba
zsebemben barackmagok
koccantak egymásnak a hazafutásban

családok repültek melegebb égtájra
én meg a lábáról leesett papucsából
itattam meg a hosszú útra
képtelen cinegefiókákat

ELZÁRT

nem jön hozzánk vendég
a kitört ajtóüveg helyén
befúj a szél
nejlont teszünk rá
mint a csizma orrára
hogy ha télre leszünk felnőttek
messzire meneküljünk
ne csak az utcára
anyám torkán lecsorog
a feketekávét
feljön a hétszentség
magasba emeli kezét
az ütés nem nekünk
de rajtunk csattan
így üzen istennek aki mindig
a rúgások után ébred fel
hiába keresztelkedtünk
meg tizenévesen
nem férünk bele a munkaidejébe
elalvás előtt nem imádkozunk
átvizesedett zsebkendőt
szorítunk a tenyerünkbe
sokáig nézzük a falfehéret

NYOMÁSGYAKORLÁS

felborított bögréből folyik a tej
a porcelánra festett
pluto kutya nem éri el
lassan csordogál az asztalról a székre
markolom az asztal lábát
de már rángat a szőnyegre
összekulcsolom kezem
ne verjen
már neki imádkozok nem istennek
az ütések nehezek szemei könnyesek

ilyenkor mindig arra ügyelek
ordításommal ne verjem fel a környéket
szégyellem hogy anyám ilyen hangosan
szeret

NYOMA MARAD

amint belép a kapun
a kerékpárt ellöki magától
az almák szétgurulnak
a szél bezárja az udvart
helyet csinál a nevelésnek
a jonatán fegyelmezetten
sárgul a napsütésben
a cinegék elrepülnek
feltörekvőben a szoprán
könyörgések
jó leszek jó leszek
már mossa kezét
a veréshez

Kinőtt Remény

beomló falak
nehezednek
a gyerekkori tájakra
megrezen
a lekaszálatlan idő

a bodzaszirup leül
az üveg aljára
már nem várja
a dugó kihúzását
magába merül

lekapcsolódott
az áramkörről
a csendet
a pórázhoz köti
könnyeit
a mosdótálba áztatja

néhány hajszállal
megeteti
a szelet
testével ringatja
a partra szállt
hajót

MINDEN NAPRA EGY CSODA

hétfő

anyát bevitték a kórházba
ott majd biztos főtt ételt fog kapni

kedd

gombócnak kiskutyái lettek apa
holnapután ássa el őket addig játszhatok velük

szerda

uzsonnára sajtreszeléket is szórtak
a margarinos kenyérre nagyon vigyáztam
le ne szórjam a földre a napszínű kincseket

csütörtök

anyát hazaengedték a kórházból azt mondták
nem lehet meggyógyítani ne fogja bent a helyet
nem nagyon értem de örülök hogy itthon van
velünk

péntek
már nem értük el a fényes gyümölcsöket de
az éjszakai vihar levert néhány almát
pali bácsi fájáról hajnalban összekapkodtam
őket a földről pali bácsi
úgyis csak a disznóknak keveri a moslékba

szombat
apának nincs miből pálinkát venni minden
pénzünk
elment a gyógyszerekre
apa ordibál biztos nagyon szomjas

vasárnap
a templomban még mindig melegebb van mint
otthon
néha még fel se melegednek a lábujjaim
már vége a szentmisének
a pap bácsi mindig be akar mutatni
istennek de engem úgy neveltek
hogy ne álljak szóba idegenekkel

NYELÉSI ZAVAROK

karikás szemmel
bámult a kávéjába
minden reggel ugyanaz a
visszatükröződő barnaság
cukor nélkül feketén
hidegen öblös csészében
anyám összepréselt tüdővel
ült a konyhaszéken
elveszett a saját medrében

—

apám magára kapta a nagykabátot
így rántott bele minket a szegénységbe
amikor a vodkásüveget a szájához emelte
pontosan olyan jelentéktelenek vagyunk
számára mint a mája és az élete
engem kirekeszt anyámba behatol
megakad a torkomon a gyerekkor

—

alig tudta hazahozni magát
testében az abortusz utáni büntudat
húzta lefelé az idegpályák józanságát
belekönyökölt a szürkeségbe
apámat csak a spirál

szavatossága érdekelte
összecsapta a jóistent a tenyerében
majd megkérte anyámat
ha ő is lefekszik ébressze fel
egész éjjel nem mertem becsukni
a szemem mert anyám
folyót főzött a konyhában
és félttem hogy nekimegy

KÉRJ...

amióta nincs munkája
egyre kevesebb helyet
foglal el a házban
a betonfal mellett
guggol az árnyékban
úgy tesz mintha csak
pihenőt tartana a
virágültetésben vagy
a sírásásban
úgy teszek mintha nem
látnám hogy az ujjaival
ismét kiszámolja
hány kenyérbe kerül
nekünk az életben tartása
sápadtan emeli száját
a locsolócsőhöz
mint aki belefáradt
a befogadásba
megöntözi a palántákat
majd leül sírni
anyám meg akar halni

...S MEGADATIK

tologatjuk egyik
udvarból a másikba
a betegség ledönti
a lábáról és
győzelemittasan folyik
ki a szájából
gyógyulást prédikálok
rendszeresen reggel hányok
a lekötözött anyaság
szomorú látványától
tekintete beleizzadt az éjszakába
már sose találja meg a hazautat
eltévedt a sejtszaporodásban
hogyan elhajtja a legyeket
megállás nélkül forog
a ventilátor három lapátja
huzatban menetelünk
anyám halálába

ÁLLÓJEGY

anyám állójegyet
vett a vonatra
tudta hogy gyorsan
le fog szállni
megvárja míg
megtanulunk
levest főzni
zoknit foltozni
elkezdenek érni
bennük a petesejtek
az állomásig nem jutott el
a zakatoló vonatról
ugrott le
végigrepedtek a sínek
az utasok azóta
zötykölődnek

KÉSZENLÉT

anyám szemében
a sokkszoba lámpafénye ragyog
földöntúli tűzijáték a ráncos ágyon
a szikrák úgy ropogtatják az eget
mint a ráksejtek a szerveket
fénycsóva a dohos falakon
hullócsillagot váró ágytál
a májusi betonon

NYUGVÓPONT

próbáltam túlkiabálni a tengert
edit figyelme süllyedőben
kövér vízcseppek ültek a csontjain
lassan szivárogtak a kifáradt bőr alá
sóból építtette új emberré magát
a szélre bízta hogy a tengerrel kiszorítsa
a múlt szagát és hogy elhagyták
miközben a nap szívta hajából a barnát
azt számolta hány hullám férne belé
mennyi nyomná le végleg a víz alá
fogja a csuklócsontját hogy enyhítse
a másik hiányát de a szeme üres
csónakokat ringat a nyílt víz
kérdésekkel teli gazdag pusztaságán

életképeket festek editnek
hogyan visszarántsam a kötelet
a macska a ruhásszekrény alján
hozta világra a kicsiket
már akkorára nőttek hogy
amikor rájuk nyitunk elszégyellik
magukat hogy élnek
edit szerint én is így nézek

mint a kettévágott sárgadinnye
magjai miután lelepleződtek

haza kell mennem megforgatni anyát
és kimosni az ágytálat a tengervízzel
kitartóan távolodik az élettől
vendégmunkás a saját testében
lábnyomainkat elnyeli a víz éhsége
isten meg a sirályokra fogja hogy
nem látja hány belénk szorult lelket
emelünk naponta a tökéletes felszínre
gurítani nem lehet mert agyrázkódik a kocka
a deformálódott sorsnak pedig senki sem
szorít helyet a vaságy keménységét enyhítő
paplanforgatagban
visszazuhanunk a megszokásba
belemártom a kanalat a dinnyelébe és anyám
szájához emelném de félúton eltéved a kezem

EMBERFOGYATKOZÁS

leült a küszöbre
már kávét se kért
a nyár nyalogatta a tájat
a forró beton
nem fenyegette
felfázással
de már különben
se akart és tudott
volna szülni
erőtlenül szívta
a cigarettát
megszokásból élt
ült a küszöbön
a betontestű közönyön
egy dallam se jutott eszébe
lehangolódtak benne
a hangszerek
még sose látták
ilyen szelídnek
kisimultak a szitkok

a szemében
elmesélte
jövőre kapott
időpontot cétére
ezért kikapcsoltatta
a villanyáramot

POGGYÁSZ

bach prelűdjei végigfutnak a testeken
a csillár fényesen világít felettem
a városháza dísztermében ringatóznak
a selyembe bújtatott keblek
a lepedő alatt anyám mellében
a rák eszegeti a tejmirigyeket
a morfium lehalkítja a fájdalmat
de én hallom a szervek bomlását
tartom közöttünk a folyó nélküli hidat
a szája szárazságot virágzó sivatag
az ujjait nem mozdítja
kézfejem ökölbe szorítva
kinek fizessek vagy imádkozzak
hogyan hazavihessem innen
kinek kell kérvényt írni
hogyan lehet ledolgozni a betegséget
évek óta nem látta a tengert
mégis tele van sóval a szeme
kagylót szednék neki a parton
amíg ő ananászt venne

a zongorista egy ideje már
csak a fekete billentyűket üti le
a nővér azt mondja
az ágytála két napja üres
semmi sem jön ki belőle
hamarosan útra kel
a méhében utaznék el vele

SÖTÉTEDÉS

az uzsonnaszünetben telefonáltak
hogy meghalt anyám
a só találkozott az édessel

...

első emeleti zokogás

...

hívogatom anyámat
aki öt órája halt meg
a koporsóban nincs térerő

MÁSVILÁGRA KÖLTÖZÉS

körülmetélt életek
köldöksinóron rángatják
az eget
száraz torkokból
embriódák szakadnak fel
kopott bőrröndjük elveszik
isten csomagterében

HA MÉG EGYSZER

ha még egyszer
a hátára írhatnék
azt írnám
NE FORDÍTS HÁTAT

inkább ordíts hátra
majd én elkaplak amikor
a sejtjeid leakasztják
magukról a ruhádat

(megrezdülnének a lapockái
felállna
kézen fogva mennénk
vérvételre
ráklépésben)

FELKÉSZÜLETLEN

balkáni rákleves
a teste végterméke
a köldökszinór után
most az infúziócső
köt össze vele
a változatosság
gyönyörködtet
a szerbet még mindig
nem beszélem rendesen
az orvosnak nem tudtam
megmondani
gyógyítsa meg

KÖRTÁNC

anyám álmomban kiabál
nem tudja levenni
a mellrákos estélyit
sose volt drága ruhája
most mégis ő a
haldoklók arisztokratája
satuba szorítja szemem
a rothadó sejtek eleganciája

VÍZMUNKA

dobálja anyámat a tenger
teste belekékül a vízbe
nem tudok úszni
hogy kimentsem
sírás nélkül nem
tudom megúszni
az anyahalált
növesztem a tengert
a sírályok nem
esznek tetemet
élő húsrá szállnak
a felszín töredezett
mint a kádban
amikor a víz
belegyűri magát
a bőrbe
miközben a kezemből
kicsúszott szappant
keresem
anyám fürdősóként
oldódik a mélyben

LÁTOGATÁS

amióta anyám meghalt
nem tudom hogy
kínáljam-e hellyel
amikor meglátogat
merjek-e szólni
hogy nyugodtan
az esernyőm mellé teheti
az infúziós állványt
ne legyen neki útban
főzzek-e neki kávé
régem nagyon szerette
de vajon a túlvilágon
kávéznak-e
tiltom a dohányzást a lakásban
neki megengedem
de nem zavarja ha
a haja telemegy füsttel
ami úgy megnőtt
a koporsóban?
a nővérem vízipálmáját nézi
arra gondol miért nem locsolom
gyakrabban
kiszárad és ő pont a

hervadást vitte a sírba
hogy mi bátran
az eső alá álljunk
tekintetével a képét keresi
és akkor most hozakodjak
elő azzal hogy
a szívemben hordom
naponta letörlöm róla a port
amikor az ő szívét
már szétrágták a férgek?
mezítláb jön
a vendégpapucs pedig
mindig pont akkor van kimosva
amikor meglátogat
és a mosógépen szárad
megkönnyebbül a fehér
masina láttán
hogy van lehetőségem
tisztá ruhában járni
és nem görnyedezek lavór fölé
nem tudom
mikor evett utoljára
a kulcscsontjából ítélve régen
de mindig akkor jön el
amikor az új levegőt is
alig tudom befogadni
nemhogy főzni

múltkor a mellemre pillantott
utalva rá hogy egészséges vagyok
hogy nincs nekem senkim
a tükör elé vezettem
látod senki nem fér már a képbe

CT

és amikor nehézkesen
rászánta magát
az indulásra
lábfejére erőszakolta
a cipőt
ilyen széles csontozatra
nehéz cipőt találni
pörölte az anyja
meg egyáltalán hogy képzel
ilyen széles lábfejjel
élni a világon
ha felakasztaná magát
ilyen széles lábfejet nem
himbáltathat a szélllel
nehezeére esne a teste
– fogyjon a csontozatból
takarodjon a vályútól –
amikor mégis beleszívott
a levegőbe
ami fölösleges létezését
tartósította
– bár dögnél meg
zúgott altató helyett –

feszesre húzta a lófarkát
úgy szeretne vágatni
mint az állatok
– minden fejésnél elverték
a kecskét
kirugdosták belőle a tejet –
épp kilépett a napfényre
amikor hívták
hogy kedvespáciens
mehtcétére
a kedves páciens
már egy hete
a férgék terítéke

TÉLI ÁLOM

utolértem a sikítésod
de már nem sikerült
megakadályoznom
a pusztulást
senkit nem ragadtatott el
az elrugaszkodásod
a mélybe döngölte
a partifecskéket
hoznák a tavaszt
de megállt a tél
nem tud a fagyos
idő elolvadni
mindent bekebelezett
a gyász
az ablakrácsok
szótlán hidege
szorítja a tájat
rám alkonyodik
a vasárnapi hús
magánya
egyedül nem eszem
nem is vagyok éhes
veszélyes

csak a föld
dagad a mellkastérben
ahogy mocsorogsz
temetetlen vagy bennem

ABLAKPÁRKÁNY

átázott anyasággal
remeg a párkányon
az ablakot nem lehet
kinyitni
az esőcseppek odaadón
mossák a kicsukott múltat
a halálnak örökös szaga van
kikéredzkednék
hogy együtt fázzunk
a köldökzsínór nem hagy
asszimilálódni
szüntelenül
csitítgatják bennem
a követelőzést
azt mondják elmúlik
pedig egyre élesebben
rajzolódik ki
anyám száján a sírás
kétségbeesetten keresi
a hazautat
a bepárasodott üvegen át
hallgatjuk egymás szívorgását

**Pe
tefé
szek
ra
kás**

CÉL

megmártotta szárnyait
a férfi testében
kapálózó lábait
maga alá húzta
behunyta szemét
és azt kívánta
szakadjon le az ég
ne kelljen felszállnia
többé

el kell vágnia az első
csirke nyakát
akkor lesz elismert
feleség

ANYASZÜLÉS

ma is a földön alszom
rám terítéd anyám pulóverét
mert abban vagyok otthon
fázik a talpam
pedig állandó a fűtés
a szerelem kivárható
ha nagyon összpontosítok
a becsapódása is kiszámítható
de ma még egyedül vacsorázol
jólesően összeszorul
a gyomrom a ringatózástól
sose feküdtem bölcsőben
nálunk nem volt
hagyománya a szeretetnek
cipőben ülve kened
a vajjas kenyeret
nem engedem hogy levedd
így bármikor kimenekülhetsz
ha nem lesz elég levegő
mindkettőnknek
nekem több kell a szüléshez
a kilencedik évben járok
anyám testével

SZÜRKÜLET

már nem hat rá a behatolás
az infantilizmus kiöli
a nőből a türelmet
a combok feszes terpesze
szülés közben a leghitelesebb
nem tud úgy aludni
hogy a lámpafény
a függöny virágait
vetíti az arcára
lehúzza a redőnyöket
elzárja a petevezetéseket

ALAPTALANUL

hogyan érthetném meg
a szerelem törvényszerűségeit
egy félresikerült
aktus lecsapódása vagyok

LEEGYSZERŰSÖDÉS

csak egy zuhanás
lenne az élet
a cinegék énekére
őzek
kergetőznek benne
nyoma és íze van
az éhezésnek
a szintetika rátapad
az ingerekre
elcsitítja őket
a családfa a kályhacsőben
fázik az angyalok veséje
fűteni kell
a kemence téglái
már csak díszek
egy összetört valóság
hatvan négyzetméterében
a leghuzatosabb mégis
a férfiak tenyere
megmásszák a méhfalat
és kifekszenek a hősök terére

EBEK A POHÁRBAN

felszáll a buszra
testében kóbor kutyákat
visz haza
úgy szűkülnek
mintha vihar
készülődne a város
felett
szép lassan elfogy
belőle az ember
mire hazaér már
négy lábon mászik
a felesége alszik
csak színleli
(felkönyököl benne
a számonkérés
de abortálja)

üres kutyatál
kiszáradt vizesedény
vékony ugatás villog
a vastag dunna hófehér
peremén
a reggeli józanság

sárga húgycsikkel
készít el egy
akvarellfestményt
bűnszagú fény
melegíti a kutyaól
beláthatatlan részét

TESTBESZÉD

a fürdőruha pont ott nem takar
ahol kéne
edit nem a nőiségét hanem
a kék-zöld foltjait szégyellte
ügyetlenül takargatta őket
de a nap mindenáron meg
akarta világítani a szülői
köteléket
manech szemével bebarangolta
a lány combján végigfutó
földet eget és legszívesebben
a karjába vette volna
ha a lány nem menekül olyan
gyorsan a vízbe
edit gyengeségét a tenger rejtegette
ő pedig cserébe sós könnyekkel
gazdagította a kéket
manech lefotózta a lány tekintetét a sebeken
azóta retusál
edit szíve nadrágszíj nyomaival
van tele

ÉLETÖSZTÖN NÉLKÜLI

leerölteti a torkán
a két deci vizet
hogy levegőhöz jusson
a pohár feneke
ha ő már nem
a konyhamérlegen leméri
a veszteséget
majd nagyokat harap
apja öt év múlva diagnosztizálható
tüdőrákjába
ami most még csak
füstcsíkokban tekereg
a karácsonyfa körül
a mindennapi kenyérre
szavazna
a stabil anyaságra
nem valami
mellét döngető
hazugságtól habzó szájú
pártra
halmozódó keserűség
amitől meg kéne válni
de egy nőnek nem illik hányni

combjához szorított szoknyában
bolyong a lakásban
korgó gyomra hangosabb
mint az anyja ordítása
amikor kiveszik méhéből
az elfertőződött spirált
a hamutálcában szaporodó
cigarettszikk száma
a télikabát hiányát
okozza
mindenre nem jut
mindenre nem jut idő
meleg víz csak bokáig
tüzelés kilenc óráig
három fadarab majd
holnap fog elégni
csak a hangszerré vált fa teste
tud halála után hangot kiadni
egy feldolgozatlan szerelmi
csalódás
hever a szennykosárban
amitől mindennek penészszaga
van a házban
a kölcsönvett érzéketlenséget
elfelejtette visszaadni
s úgy bűzlik
mint az utcasarkon ülő

hajléktalanon a lyukas zokni
már nem emlékszik
minden vigasztaló szóra
mindre nem

A KULCSCSONT ARROGANCIÁJA

kitüremkedik
az egyik fele jobban mint a másik
nyugtalan csontozat
pajkosságnak nyoma sincs
naturalista felnőttlét
a szerelmet kifújni mint az orrot
kopogtatom a csontot
a felhők felett
behúzó a vasrácsot

ÉLETSZÜNET

most lekapcsolom
a villanyt
halálomig énekelek
a városban nincsenek
kakasok
hogy felébresszenek
kulcslyukba szorult
szavak és fény
szembogárban a csillag
szürke kővé dermed
vasárnap délben
mesterséges áramszünet

LÉKET VÁGUNK

szégyenérzet fészkelődik a cipőnkben
szorítja lábunk
ahogy az esőverte utcasarkon álldogálunk
annyiszor megpróbáltuk
mégis megkeressük a másikba
a bejáratot
nem érted és nem értem
a magány ellen térünk vissza
a képzelet felsorakoztatja
az idillikus képeket
nagyvárosi cukrászdákban
elhangzott nevetéseket
falvak fűszőnyegén szétszórt
majd karokba zárt kincset
aztán a félve kimondott
de elszánt elengedés
belül szűnni nem
akaró szembeszél
felkaparjuk a vart
friss színű legyen az emlékezés
kifárad a Duna
folyton visszasírjuk
a közös mederbe

párhozó kutyák
mellettünk tartanak szünetet
testnyílások nyomják el a szívet
szorongatom a kulcsomót
az átvizesedett kabátzsebben
mint aki ölni készül
de nincs hozzá fegyvere

HOSSZÚ ÁRNYÉK

az ujjlenyomataidat keresem a tárgyakon
bőrömből kikoptak fáznak a pólusok
döglött ebihal hömpölyög a tekintetemben
folyamatosan fennakad a meder szélében
elterülök a hiányodban
tört anyanyelven érvelek
miért ne menekülj el
már rég nem hallasz
már rég nem jön ki hang a számon
senki nem akar megágyazni a vaságyon

TALÁLKOZÁS

megkopott térdei
a megfelelő hullámot
várják
amelyik nem fél a levegőtől
az emelkedés utáni
becsapódástól
a nap és a bőr szomjúsága
találkozik
a tenger teste d-dúrban
habzik
a meddő testet a partra
űzi
nemzőképességét
félti

ALTATÓ

három telefon egy ébresztőóra
ébredt lenyomom visszafekszem
anyámmal álmodom
azt írom neked mélyen aludnék
eleget teszel a kívánságnak
rendezetté simogatod a hajam
az álombéli találkozásra
néha rúgok egyet alvás közben
ilyenkor szerinted a méhemhez kapok
nem találok a ruhaszárító kötelet
ki kéne mosni a rákos lepedőket
anyám az ajtófélfának dőlve sírdogál
hogyan neki itt már nincs helye
kidobálok a szekrényből mindent
itt általában felébresztesz
ismét rendezetté simogatod a hajam
csöngetnek de nem nyitok ajtót
anyám nem tudja hol lakom
a postás már kilenc éve
szaladgál ide a gyászjelentéssel

MENEDÉK

nézem ahogy alszol
szerelmünket virrasztom
téged altatlak
magamat áltatom
dacolok a valósággal
szögeket rügyeznek
a sugárúti fák
a kezemben levő könyvben
a sorok feléd dőlnek
dús hajadban levetkőznek
csupaszságuk összeér
a mezítelenségemmel
minden a te oldaladon áll
nézlek
álomba ütközöl éppen
bal kezemben
a tőled kapott csészéből
elmenekült a mentatea melegsége
ljubljanai gyönyör porcelántestben
fél ötnél időz a végtelen
az utcai lámpa fénye lopózik
a ragyogó börtönbe
a fénye süt be

csak az ösztönök
kínálnak életet
a fénye süt
megérinteném de
mindkét kezem foglya
jelenlétednek

reggel semmire
sem emlékszel
megköszönöd
hogy befogadtalak
nem hagytalak
házáig ázni
megfogod a kilincset
hínárba akad a lábam
a betontenger árvaságában
nem tudok kiáltani utánad
sajnálnál elutasítani
hátadra vennél és nevetnél
ne halljam
hogy roppannak össze
a csigolyáid
hűségem terhe alatt

IDENTITÁRS

egymás nélkül
már nem ismerünk
magunkra

HALÁSZAT

néha üres hálóval térsz haza
nem eszünk
sötétedésig ölelkezünk

még egy éjszakányi életet
ajándékozol a halaknak
kitöltöd a bort a poharakba

a nyolcadik lépcsőfokon
áruljuk el a magányt
de addig minden szinten
máshogy becézzük egymást

szeretném azt hinni hogy
olyan vagyok neked mint a tenger
aminek sok hala van
és még több kikötője
ha pedig zátonyra fut
akkor boldogan belemerül
mint csecsemő a magzatvízbe

FELSZÍNMENTES

hogy magadra vedd
a néhány sornyi
józsefattilát
először csak kinyitottam
majd levettem az ajtót
hogy kopogtatás nélkül

később az ég alá
költöztünk
a kifogott halakat
visszaengedtük a tengerbe
sose vacsoráztunk
mostuk egymás ingéből
bőréből a múltat
feketét habzott a szappan
feküdtünk a parton
kiálló bordákkal
mégis jóllakottan

~ ~ ~ ~ ~

a vasárnapi ebéd főzésekor
ordítottad el magad

hogy kilakoltatod anyámat
nem ismered és nem
nézed tovább hogy
három személyre teríték
hogy neki kell meghagyni
a kenyérvéget
vállfákra hajtogattam
a testét és felöltözés után
kettőnket kell ölelned
hogy neked nem jut más
csak a szoknyám és a pokróc széle
halak tátogtak a számban
tengersós könnyek áztatták
a serpenyőbe égett rizsszemeket
próbáltam csomómentesre
kevernü az almafőzeléket
mint aki rossz fát tett a tűzre
lánykori nevével a sarokban
térdelt anyám emléke
hoztál egy dobozt hogy
köhögjem bele magamból
a fölösleget

~ ~ ~ ~ ~

miután leromboltuk
a falakat és kiárusítottuk

minden félelmünket
a bőrünk egyre barnább lett
megért a meztelenség a testben
csak a víz telhetetlenségét
és éhségét ismertem
a móló szélét kellett
először elengednem
azt mondtad majd akkor
ha felszáll a villanydrótról
a kék cinege
visszatartott lélegzettel
figyeltük az apró testet
kinyitottad a
víz alatt a tenyered
hogy majd belemerüljek
és valami felváltsa
az állott magzatvizet

TÖRDELÉS

franciául merted kimondani
félsz hogy elveszítesz
tudtad hogy nem értem a nyelvet
azt már magyarul közölted
ha el akarok repülni innen
egyek madárhúst
attól majd szárnyaim nőnek
egyikünk se nevetett
csak bámultuk a kifeszített csendet
mindenütt magamat kerestük
de már rég gyökerkezelték
tompá fegyelem balzsamozta a kezem
amikor a mellénk szálló
galamb nyakát kitekerted
a roppanással lett vége
hogy legyen még közünk egymáshoz
az árnyékomban lépkedtél
és anyám emlékét a vállaidra vetted
ne csak én vigyem a nehéz törmeléket

JUtALOM

mindent kitöltő
napsütötte fulladás
szárad a sziklára
felszedett ragok
a testbeszédben
megszűnt határon
hullámlovaglás
borzolja fel
a pikkelyeket
felbukó csillagok
a víz tenyerében

korgó szív
az EKG-felvételen

ÉHES NŐK

minden városban talál egy nénit
aki egy kávé mellett elmeséli
elhagyták
akkor kellett megtanulnia élni
megcsalták kizárták
vagy egyszerűen
hagyták a tejet a mellben megsavanyodni
hogy hogy kéne nőnek maradni
közben a kávéjában az összecsomósodott
múltat kevergeti
a tanácsokat sose fejezi be
elfelejti elbeszéli
a teakeksz porhanyós ahogy a test is
a morzsát a fekete szemeteszsákba
öntik

DEHIDRATÁLÁS

kiszáradt kút
a nők méhe
kilazult korlát
tompá szürkesége
a férfiak magot szórnak
locsolni elfelejtene

KITÉRŐ

fajtiszta hűség
feküdt a lábánál
őrizte az álmait
a homokszőnyeg barnaságába
rajzolt félelem
lelassította a perceket
fogai hosszú vitorlasorként
vakítottak a sötétben
az igazságot nem tudta összerágni
hiába jött ilyen messzire
a torony ablakait a szél
képtelen volt kitörni
marad a gyufaillat
a lovakat bottal
nem lehet betörni
marad a vágatás
arcán még álmában is
a nyitott tenyér
takar félt
napok óta
semmi kenyér
háttal a göncölszekérnek
a csigolyákon megkopott

ölelésnyomok rekedtsége
azt álmodja
isten csönget
verejtékezve ébred
hazamegy levest főzni
a gyerekeinek
a mostani biztos
megsavanyodott
a cserépkályha melegében
nélküle nem esznek
a bordák közt
szimmetrikus játszóterek
libikókázó szülői fegyelem
kereskedés a szívvel
keresés a testben
labirintusszeretet
mezítláb indul el
a hűség mögöttes
felnyerítenek
a pulóverbe csavart
csikótestű ígéret

TILTAKOZÁS

beleborzongott a holnapba
ami már nélküle indul
a hiányt nem eszik
nem isszák
öklendezik
ahogy a másik
integetett a buszból
tekintetében
több száz
vagon nélküli
mozdony
felsikoltott

KÜLÖN ÚT

az éjszaka gerincén ülünk
halkuló mulatás
csigolyák közt
a vezeklés csordogál
az egyik ember csak
akkor tudja megölni
a másikat
ha az már
előtte se élt
törékeny tereken
kóborolunk
egymást feladva
gombok nélkül
maradt kabát
alatt keressük a meleget
befúj a szél
dagad az üresség

KISIKLÁS

áprilisi sugarakat
burjánzott a nap
miközben kikaparták
belőlem a magzatot
nem jött ki hang a számon
most meg már csak
ordítani tudok
visszaszáradtak a helyükre
a nyákos vérlemezkék
kékséges esték
a tengerre vitt
hogyan felejtsek
hogyan a só kimarja
a szememből a könnyet
egy életre
hogyan életet adhaszak
egy új testnek
combjaim a tagadástól
feszültek
hiába horgonyzott le
mélyen
csak a meddőség
fogant meg bennem

egymás torkának szegezzük
a kérdést ki rontotta el
melyikünk hordozza
a sérült kromoszómát
már nem találjuk
a másikon az erogén zónát
fuldoklunk a naplementében
a feltételes anyaság
szűzhártyát varr télre

**EL
TÖRT
LO
VAK**

MEGOLDÁST KERESVE

mert nem mindegy
hogy valaki mezítláb
hal meg
vagy cipőben
ki ad majd
lábbelit a lábára
ha már nem él
senkije sem

VALÓS ÁLOM

álmomban
rákos tekintetek
iszlám nők
jönnek szembe
kikerülhetetlenek
elérhetetlenek
egyikbe férfi
másikba golyó hatol
odaégett a kislány térdkalácsa
nem teszi fel az angyalkát
a karácsonyfára
soha haza nem térő apák
arca veszik a homályba
a kakukkos órát elnyomja
a fegyverek ropogása
egyáltalán nem természetes
a reggeli felébredés

MARHASZÍV

eltört lovak a túlélés reggelei
eggyel kevesebb ablak sokkal több szilánk
a tengervíz fuldokol a folyó medrében

apám nem érti miért nem örülök
hogyan nem forgatta meg bennem a nagykést
és miért nem forognak a szoknyám fodrai
betonseprés közben

száll a por az ibolyákra – lilafakulás
mint az iszlám nők akik vannak
de csak félig mert eltakarja
szépségüket a férfias hozzáállás

már két órája fő a marhapaprikás
nincs az emésztéshez elegendő rágás
apám sört önt hozzá és beleköp az edénybe
szerinte mindennek tőle van jó íze

nem ízlek istennek erről szerintem pont apám tehet
zsiros szájjal vall anyámnak szerelmet
az alkohol és a büntudat beszél belőle
kihányom a kanalamba tévedt marhaszívét

anyám után fürdök nem pazaroljuk a vizet
némi langyosat mégis kiengedek
alacsonyabb fázás a ledörgölt holnapban ami
fekete csíkot hagy maga után a kádfehéren

lehűti a megvetett ágyat a szívek kocsmaszaga
a letépett gombok kerek elhagyást fektetnek
vízszintesbe
ránehezedik a fej a párnára nem más
az éjszaka mint kitépett madártollak elnyomása

MESZELÉS

meszelni kéne anya
a falakat az ereket
mindent fertőtleníteni
le mosni a pohárról
a keserű szájfoltot
az ujjlenyomatokat
eltüntetni a falról
amik kapaszkodás
közben kerültek oda
tudod amikor a fejemet
verted a falba ne sírj
belepotyog a bánat a festékbe
a megbocsátás beköltöztethető
csak meszeljünk már anya
az ecsetet végighúzom a melleden
eltakarom a tumor szűrületét a szív felett

OPUNTIA TORTISPINA

nehéz éjszaka
nehéz apa liheg fölöttem
belém akar hatolni
nem tudok neki kinyílni
azt mondja tiszta vagyok
és száraz
mint az opuntia tortispina
az egyik legnemesebb
télálló kaktusz
megnyugtat hogy ő
kivárja a virágzást
mert anyám rózsabokráról
lehullottak a szirmok
a tüskék meg átszúrják
a lepedőket és az éjszaka
kéményfüstös józanságát
anyám szerint apának
kapuzárási pánikja van
anyának mindig igaza van
apa bezárja a kaput
ha anyu elmegy munkára
vagy kemoterápiára

SZÍVESSÉG I.

akasszátok föl magatokat
mondta anyám
kiszaladtunk az udvarra
a kétségbeesés bent tartotta
a könnyeket
kinyílt a ház ajtaja
megijedtünk hogy kapunk tőle
néhány pofont
de csak kijött segíteni
megkeresni a kötelet

SZÍVESSÉG II.

menjetek világgá
parancsolta apám
elkezdtek telepakolni
a bőröndöket
sírtunk
ma már tudjuk
hogy örömünkben
az utcáról
kiabált haza minket
a bőröndökben megtört a csend
minden ajtónyikorgáskor
félénken és sírva könnyörögnek
vegyük kézbe őket

SZÍVESSÉG III.

a csésze egészben lendült a magasba
darabjaira törve ért a földre
félbetört hittel és ölelésekkel
zuhantunk az udvar fekete torkába
nekünk már az indulás volt a becsapódás
anyám halott melleire ráfagyott a tél
szürkén az ablaküvegre meresztette életunt szemét
apám sóhajait kivittük az ólba a tyúkok közé
hogy minek élünk nem volt kitől megkérdezzük
miután megnyúzták a nyulakat a fehér szőrcomók
még hetekig az arcunkra tapadtak
hiányzott belőlünk a csend
hiába mentünk fel a tetőre ott is
csak visszhangoztak bennünk apám szavai
hogy kitaposom a beled

AZ ÉJSZAKA VASFOGA

besötétedett
elültek a baromfik
mosakszom a kádban
sikoltás szökken a magasba
róka fojtogatja a tyúkot az ólban
anyám piros vére folyik a hálósobában
szökik a víz a lefolyóba
pikkelyesedik a bőröm
vergődő uszonyom hajnalig a tengert siratja

LUPA

anyafarkas az ajtóban
nem engedi be a kétlábú szörnyet
aki felfalná a gyerekkorunkat
a hideg szél bekúszik a küszöb alatt
huzatot huzatra lapátolunk
az ablaküvegen át részeg fogak vicsorognak
anyám szeme tüzet hány a hóesésben
józanságunk közelít a holtpontra felé
piros ponttal haza a jó magaviseletért
de most ölni tudnék sőt szeretnék
összekuporgatott higgadtságunkat
add meg nekünk ma
török a borda leég a vacsora
a kilincs belső felét fogva
támogatjuk anyánkat
a kilincs külső felét fogva
támaszkodik a hangunkra
megmarkolom a kést ami
eddig csak a csirke nyakát
és másodpercek alatt felnőtté válok
anyám hátreszketéséből látom

süvít benne a félelem
kitódul belőle valami állati könyörgés
megremeg a barlangbejárat
átharaptuk a torkát a megbocsátásnak

HALVAJÁRÓ

beengedem a kutyát
négy lábában zihál a szabadság
hevesen szimatolja a szoba
legsötétebb pontját
anyám ismét halva járt
egész éjjel a sarokban állt
isten nélkül fölösleges gyónni
de ő már három nyelven
tudja az üdvözlégy máriát
nem tud a szemembe nézni
túl nagy köztünk a távolság
letagadja a köteléket
a szobában duzzadó homály
reggel kezdetét veszi a takarítás
ismét összepisálta magát
szerinte a halál fertőző
ezért nem használja a fürdőszobát
levetem és kinyúlt pulóverbe
hajtogatom a tegnap éjszakát
kiengedem a kutyát
füvet eszik amit
rögtön ki is hány
aki még senkit se veszített el
ma ünnepli a feltámadást

Nem én voltam

vékony bokával egyensúlyozni
a nyúltetekem között
a dögszag eltöri a tüdőszárnyat
és minden veszteség ellenére
a nyár köhög a meleget a tájra

keserű csodálat

fürdünk az isteni megvetésben
szótlánul nézzük ahogy
hervadnak a házak
áznak a megfagyott csontok a kutyatálban

eljön az olvadás

tengerben próbálnak túlélni a sziklák
a csomót kidobja magából a test
vagy kiemelik merőkanállal
kikopnak a baltaélek

toscanában nem mardos cserepesre a hideg
nem csúszik le rólunk álmunkban a kabát
nem azért vetkőzünk meztelenre
hogy a másik felöltöztessen

állok a zsebkendő sarkán
a nyomorról világítok röntgenképet
a zsebembe kell nyúlnod a kezemért
rajtakapsz mint egy fegyencet

nem én voltam
már annyiszor lediktáltad
bízzam a lezáratlant toscanára
a háborúnak vége
ne horzsoljam az úttestet a konzervdobozba
préselt szardíniákkal

szegénységünk nem ismert határokat
a szülői kiáltás kitartott hangjában
a legyilkolt állatok még rúgtak néhányat
nem én voltam aki
nyitva felejtette a nyúlházat

a farkaskutyák leborulnak
előttünk toscanában
egyiknek se véres a szája
megszelídített múlt
térdel az utánunk siető árnyékunkban

HALOTTAK NAPJA

halottak napján
kilép a homályból
a gyász
a bicikliző emberek
hosszú ökörnyalat
lobogtatnak maguk
után
halottja mindenkinek van
istene már nem

ÉLES

széttört délután
darabjait rakosgatod
már beesteledett
bár befeketedett
az ütésnyom a térdeden
mégis vakítanak a történtek
mintha valaki
vakuval feszegetné
a pupillák határait
állati hangok
emberi testből
repedések a tükörképben
elcsúszik az idő
a nyákos novemberi
kapualj fedezékében
a kutya nyüszítése
veri fel a csendet
éhsége ragyogás
a tehetetlenségben
van cél a szemében
a tenger feletti ködben
fegyencek dörömbölnek
belőled élnek

szikár vasfegyelem
csillog a konyhakés
húsz centijében
megbontanád a rendet
a pokol józanságát
a felköhögött szeretetben
kisiklik alólad a táj
hogy fellélegezhessen
a szegénység megerőszakolta
anyádat
azóta nem hallgat el
benned a bocsánat

TISZTOGATÁS

és ahogy közeledett
úgy lettünk egyre kevesebbek

kifogytunk a szoknyákból
kezünk baltanyelet markolt
visszafojtott akarat kaparta a torkot
a bordaközökben görcsös fájdalom

rokkant szél kavarta fel a port
hazugság volt minden napsugár

lábainkban pórázra kötött kutyák
szívünk helyén megbokrosodott lovak
apámban lerészegedett szülői öntudat
a szántóföld összerezzen a talpai alatt

a hangszálaimban nyöszörgés öltözködött
magára aggatott kabátot kalapot
anyám magához szorított mellekkel
várta az összeütközést a domboldalon

apám szélesre kítátott szájából
lavinaként tódultak az elfertőződött szavak
ütni készült de a végtagjai
szaggatottan kalimpáltak
sodrótunk a délutáni pusztításban
magasba szökő hangok és ujjak
feltornyosult birodalmában
anyám belevágta a baltát apám combjába

mint aki lyukas csónakba ül hogy
átszelje a cápákkal teli tengert
néztük hogy a rendőrség a kocsiba ülteti
és elviszi a nyílt sebből vérző embert

mindig azt mondták akkor jönnek ki
ha vér fog folyni
pedig anyám már vérszegény volt
de erre nem figyelt senki

ELOLDÁS

edit elengedte a kutyát
többé nem volt miből etetnie
a villanyóra ketyegett a biológiai helyett
mérte hány kilowattnyi várakozás telik el
mire a kutya éhes gyomorral
kiszaladja magát a téren
a hídról a sínek feszességét nézte
az egyenes utat amin emberek jutnak előre
kínrímeket horgolt a város felett
fölösleges áramütés volt minden szívverése

PARANCSOLAT

akkor engedelmeskedett
férfinak
először és utoljára

az anyja
nyakán
a férfi keze
és azt mondta
megfojtja
ha megmozdul
nézte az anyja
vörösödő arcát
nem mozdult
levegőt se mert venni
együtt fuldokolt
az anyjával
a lábához támasztott
bekötött zsákban
csirkék kapálóztak
majd kiszakadt
a begyük

az udvarnyi oxigén
csak soványodott
megfagytak benne
a könnycseppek
engedelmeskedett
először és utoljára

KÉPZELŐERŐ

amikor az apja
ütötte
azt képzelte
a bordák közötti tér
egy zöldellő rét
a rúgások
lovak vágtázó öröme
a nadrágszíj nyoma
a lapockákon
esőcseppek felszáradása
a tájon
a görcsbe szorult ujjak
a madarak pihenőhelyéül
szolgáló villanydrót
megnyugtató feszessége
a kiáltások pedig
a fák utolsó nevetése
a hangszerré válás
előtt

máshogy nem
lehetett kibírni
igyekezett mindig
a betonra esni
a fűben szétgurult
barackokból
pálinkát lehet főzni

HIDEGÚT

szigorú tél volt
nem akarta
meghazudtolni magát
gondoskodott a
mínuszállapotokról
apám pofonjai
ráfagytak anyám
arcára
máskor a könny
és a nyál keveréke
deresedett a bőrre
nem erotikus
télen nőt verni
harisnyában
a fűtetlen fürdőszobában
ácsorogni
engedelmeskedni
a gyengeségnek
meghunyászkodni
mert mindig
ugyanaz a hunyó
hangos zokogás
a bújócska vége

ha kérhetem
vércseppek nélkül
nem látom
de a szagát érzem
oda se nézek
csak virrasztok
a margarin fölött
hogy kiolvadjon
rákenhessem
a kenyérre
anyám törött csuklóval
nem tud főzni
kiesik a kezéből
a fakanál
és az élet

LEJTŐ

alvásra biztat az ágy
csökkenő szexuális étvágy
a cipősarok egyre tompább
az utcasarkon alig
férnek el a kurvák
felhőkkel futnak
versenyt a fűtésszámlák
egyensúlyozunk a
az egyenletes lélegzés
határán
lovak dübörögnek
a szövetkabátban
kiszáradt szemek
a kilátástalanságban
nyilatkozzanak a hajszálerek
hogy viselik az idei telet
az oroszoktól nem jön több gáz
drágán adják
sokat elvett a zsidóirtás
a pajzsmirigyprobléma
lehet a megoldás
túlműködésnél nagyfokú
a hőemelkedés és az izzadás
a mellben elapad a tej

BETÖRÉS

mindig oldalba rúgta a kecskét
vigyázott a tőgyére és a tejre
tízéves korunkig kímélt minket
disznóvágáskor befogott füllel
énekelünk a vastag falú ház
legbelső pontján
ne halljuk a visítást
majd amikor már levágtuk
az összes felhizlalt kocát
és megettük a füstölt kolbászt
belőlünk tört elő állati
könyörgés és gyermeki fohász
a kecskék az ólajtó résein át
lesték a test és a szív deformálódását
apám volt a legerősebb ember
csodáltam fáradhatatlanságát
ha rágondolok nem tudom
abbahagyni a hányást
és sírva hívom fel editet
hogy kihánytam apát
sok-sok epét meg apát
eddig a negyvenkilenc éve tartotta
feszesen a gerincet

most érzem magam igazán üresnek
megindultak leomlani az érfalak
edit azt mondja dőljek
szorosan egy széktámlának
a melleimet ne takarjam el
apám már nem fog rúgni
lélegezzek mélyeket
az árnyékos oldalt képzeljem el
mint amikor felüdülésként
az árnyékban tartottunk szünetet
a paradicsompalánták ültetése közben
nyeltük a locsolócsőből a hideg vizet
hűtöttük magunkat a sötétben
apám a fagyokat szerette
az udvar átadta magát a télnek
nem dolgoztunk így nem is éhezünk
meg
isten olyankor melegebb éghajlatra
költözött
mint a villásfarkú fecskék
de egyik évben már nem jött vissza
emigrált örökre
apám volt a legerősebb ember
kikáromkodta belőlem a létigéket
minden tőle függött ez éltette
gyerekkorom legtisztább emléke
a kitergetett lepedők fehérsége

olyan tiszta volt mind mint
apám kéklő munkakönyve
még soványak voltunk a szökéshez
apám szerette összetörni a csíptetőket
kecskékről álmodok teli tőggel
vánszorognak
meg kéne fejni őket
edit betűlevest főz
megkértem halássza ki belőle
az *a* betűket

LÉLEGEZTETŐ

holdvilág kóborol
nem találja helyét
kiégették a szemét
csomó a grízben
csomó a mellben
ilyen körkörös
itt minden
az ég hintáztatja
a földet
magukba merítik a tengert
hogy elmossa a csendet
defektet kapott
szivárvány kiterítve
kávét főz az isten
nincs munkaideje
a konyhakő hidege
csókolja a tenyeret
nyitott szemmel alszik el
hátha beleszáll az élet
fagypontra alá tesz
a májusi nap melege
megkopott a fű zöldje
az ölelések

se olyan élénkek
lapátolja a havat
a testében
egy pacsirta megpihenne
de a huzat erősebb

...

a fiókokat kiborítom
fejem az öledbe hajtom
hajsimogatás közben
nyakszirten vitorlázás
papírhajó-formájú
némaság
közelítész
beengedlek
megéhezem
megettetlek

PILINSZKY-SZÜRKE

meztelen sötétségben
kémlelem az eget
tekintetemben langyos
haldoklás keres
magának helyet
egyetlen csillagom
a cigarettám tüze
a napsugarak óvatosan
kikerülnek
odú nélküli vadállat
vagyok a hűségben
a bibliát
az imákba foglalt kést
mellkasomra teszem
hiszek
de már nem tudom megmondani
miben
az árvaházak puha
vajás kenyérében
a tengerben összesimuló
szerelmes testekben
talán csak a
télikabát melegében

minden falatnyi élet
odakozmált nyüszítés
a szívedényben
visszafordíthatatlanul
meghalt anyám
és én
én csak bolyongok
köztetek
levegőt is csak
közönyből veszek
elfáradt száj
nem csókol nem beszél
mély szelek
költöztek belém

ELÉG LEGYEN

vesd le magadról a fájdalom fűzőjét
már a bordáid is összenőttek
mint megkötözött fegyencek súrolják egymást
szorgalmasan passzírozzák a levegőt belőled
az ami most összetart szintiszta látszat
az hogy feszesnek érzed magad összeesküvés
az illúzió és a remény erős szövete fogja át
összeroskadni készülő tested
még tart még tart
egyre vékonyabb csíkokban áramlik benned a vér
még beszív és kifúj
felboncolt bánat helyére a felboncolatlan
szorít és feszít a csontok belseje csupa repedés
dühöngő üregek töltik ki az eltévedt szenvedést

MÉLYREPÜLÉS

megfelezi a testét
hogy teljes legyen
önmagával összeérjen
a csontozatba beleférjen

...

kutyasors
törött bors
az orr alá
hogy
minek él
többet most már
ne egyél
jut is marad is
ad is kap is
a maradékból
nők szoknyái alól
elhasznált test
most hozzá ér
ő inkább már
nem beszél
aki bújt aki nem
elvetél

...

lejárt szavatosságú este
spicces teste
hízeleg
kilakoltatott fészek
a méhe
röptetne
füstmérgezést kapott
minden fecske

TÖRÉS

a konyhakőre szédült testet
nem tartja meg a szerelem
a nyál összegyűjti a porszemeket
falnak támaszkodik a félelem
elszabadultak a lovak
nyereg nélkül törik meg a rendet
a sírásók keze még alvás közben is
a kopott ásónyélen
sose tudni mikor kell eltemetni
egy elfelejtett öreget
egy koraszülöttet
vagy egy hasba rúgott feleséget

LÁZLELET

a korgó gyomor moraját elnyomja a vízcsap
jóllakott nyomorban úszik a holnap
minél távolabbra látunk
annál mélyebbre süllyed szemünkben az árok
bőrünk elnyeli a vizet a klorofill a napfényt
kívülről verik az ajtót földbe döngölik a hajnali
derengést
te a hidegrázással harcolsz én a hányingerrel
mindkettőnk zsebében egy-egy összegyűrt isten
szeretkezés közben fáztunk meg
a tüdőszárnyak azóta kötözésen
rongyokkal bélelt ablakrések mögött
faljuk a merev falfehéret
a karodon sokkal kitapinthatóbb
az erezet mint a falevélen
ezekkel az csontos és erős végtagokkal
kaparjuk ki a falból azt a tegnapot
amelyben a bűnöket
kitakarták a csillagok

MEGNYUGVÁS NÉLKÜL

tested cipőtalpba
szorult kavics
szaggatja a város felszínét
lehorzsolódott hátadról
a türelem
megvárni hogy
ne várj senkit
hányás ráz fel
az éjszakai csendből
kék csempévé
változott óceántestben
merül el a józanság
a falon megrezzen
a bekeretezett nevetés
az asszonyok már
gyártják otthon
a szentmisére az ostyát
de nem mersz áldozni
mert mindig elfelejtet
hogy balról jobbra
vagy jobbról balra
kell vetni a keresztet

UTOLSÓ VACSORA

úgy lóg a kötélén apám
mint a szaloncukrok
kibontják a ruhából a testet
ujjaimra ragad a marcipán
ünneplőbe bújtatják hűtőbe tolják
bekapom a cukrot
és várom az olvadást

apámat hidegen tartják
anyám be akarja vinni neki
a meleg vacsorát
vállait rángatja a zokogás
kifolyik a kőre a paprikás
amikor beoltják
a gyermekkor
szavatossága lejárt
összegyűröm a
díszes csomagolást

VÍZÖZÖN

a vasárnapi szentséget
megtöri egy ajtónyikorgás
úgy ül az asztalnál
mint a gyóntatószékben
nem mer belekanalazni
a sárga levesbe
amíg nem enyhül
a szíve körüli szorítás
amíg az anyja
nem mondja
ehet
nem haragszik rá
majd megtérül az ellopott pénz
amiből kekszet vásárolt
hogyan enyhítse az
apahiányt
nem szólalt meg
érezni lehetett
ahogy az éjszaka
beleszúrja szigonyát
a házba
a csirkeláb ártatlansága
meredezett rá

kicsapta a biztosítékot
a csalódás
a csillagok teste
égboltra szórt forgács

SOVÁNY

túl kevés vagyok az elengedéshez

nem voltam ott
amikor utoljára vette fel a kabátot
nem voltam kabát
azt se láttam hogy undorodik
a cigarettától amit addig imádott
hogy böffen ki szájából a kávé
amikor már képtelen befogadni a test
a labirintusban kevés a fény
nincs rendesen becsavarva a lámpa
remegő világosság szórja kikopott kincseit

túl kevés vagyok a leépüléshez

majd holnap összegereblyézi a faleveleket
ma már nem futja magából többre
kifizette a számlákat a postán
a további élethez egy kicsit aludnia kell
gesztenyéket és emlékeket gyűjt
sajnálja kidobni a fonnyadt almákat
ehetetlenre főzi a levest
aminek pont olyan színe van

mint a lepedőt befestő vizeletnek
lesüllyedt a földre az ég
a napkorong szétterül a fekhelyen

a hallókészülékre várni kell
így nem jut el hozzá minden kérdésem
válaszok nélkül megyek haza
eggyel erősebb készülék lesz
egyre kevesebb a mondanivalónk egymásnak
forr a kávévíz nem hallja a bugyogást
elakad két gyerekkori kép között
míg én leforrázom a kádra nehezülő tegnap
rozsdafoltját
a kanalat szorongatva valami megtörik a szemében

túl kevés vagyok a megértéshez

lófarokba kötött hajjal és erővel
lefutom a hajnali kilométereket
ő meg elmond egy imát a reggeli felkeléshez
párna nélkül alszom el hogy kényelmetlen legyen
és hajnalban ismét nekiveselkedhessek az erdőnek
vörösre pulzálom az életem
két párnát is a feje alá tesz
hogy közelebb legyen istenhez
és ha ijesztően kevés a levegő
megkérhesse még ne vigye el

még sok a dolog mielőtt eleredne az eső
be kell hordani a fát a szenet
esőben várom hogy megérkezzen
valaki hogy ne legyen üres a tenyerem

ő már nem indul nem érkezik
száraz kaláccsal mosatlan bögrével örül a jelenésnek
mert a vendéget biztos isten küldte
a kályhacső nincs a helyére illesztve
nyílt lángok táncolnak a fal testében
nem tudom megvárni hogy kialudjon a tűz
és megigazítsam a csövet
azt álmodom a tűz martaléka lett
bőrét szürkére festette a füstrengeteg

most nem tud beszélni siet a szentmisére
él és ma is beledobja a húszdinárost a fémperselybe
hogy istennek legyen amire kell
dagad a szíve a hideg kövön térdepelve

túl kevés vagyok az elfogadáshoz

a naplemente úgy vonul az ég alján egyre lejjebb
ahogy az emberek kelnek fel a családi asztaltól
maguk után feldöntve a széket
krizantémligetek mellett suhanunk el
a busz ablakához nyomott homlokomat apróra

zúzza a lyukakkal teli úttest
két állomás között félrebeszél a szívem

túl kevés vagyok az elengedéshez

az esernyője már nem nyílik ki
ácsorgok egy idegen háztető fedezékében

REKONSTRUKCIÓ

holnap megtalálom a hazautat
a küszöbre ejtek minden elkopott terhet
tíz évet leviszek a pincébe
és ott felejttem a nyirkos sötétben
megetetem az ólakban üvöltő állatokat
forró vízzel teli lavórba teszem a lábam
átmelegszen kigyógyulok anyámból
a holnapok nem esnek többé a vonat alá
nem békülök ki istennel de nem is
kezek el hányni minden feszület előtt
felásom a kertet répát ültetek almafát
a forró betonfalakat befestem hideg késsel
hogy megkövesedett tenger legyen
kimosok minden lepedőt pulóvert
megszámolom a gombokat az ingeken
céklát nyelek hogy sűrűbb legyen a vérem
esténként elnézegetem a madáretetőre szállt
cinegéket
a völgybe nem megyek le
szanaszét hevernek a lecsupaszított őzgerincek
a lovakat szeretném megmenteni
hallom ahogy lassan kiszáradnak
a föld magába nyelte a kút minden csepp vizét

mintha hosszú útra készülődne
újszülött csillagok költöznek az égre
törésvonalakon bolyongok az estefelében
a levetett cipők szigorúan előre néznek
az idő egyre jobban kitakarja a testet
a szégyenfoltok átütnek a bőrkeményedésen
mindenbe beleakad a medencecsontom
majd kifordul az éhségtől a méhem
mától majd a szervek is másként küzdenek
minden sejt részt vesz az építkezésen
csak ne lenne ilyen nehéz felgyújtani
a szülői házat az újrakezdéshez

CSERBEN HAGYÁS

kiköltöztem magamból
a szívkamráról hullik a vakolat
lehúzza a redőnyöket a szél
a kilincsre szédül az alkonyat
a gombok szétgurulnak
ütközik a peremük
ködfátyol a vér
elengedem a fehér vitorlát
nyel a tenger elnyel
megakadok a torkán

FŰTÉS

játszom a gondolattal
a fűtésszámla összege pont kifutná
az új bartist és krasznahorkait
minden olyan bizonytalan
a havi ciklus is
a nőgyógyász csak néz hogy
tudom fejből a test kudarcát
hogy nem képes rendszeresen
de ő megnyugtat hogy nagyon
szép a méhem
minden olyan bizonytalan
a jeges út a késve érkező vonatok
a megszorítások amik annyira kellenek
mert egyszer olyan nagyon jó lesz
addig literszámra öntsd magadba a vizet
hogy ne legyél éhes
az utolsó dinárt forintra váltom
át a határon és megveszem őket
férfiakat vásárolok
nem látok se ki se be
apám elitta a gyerekkorom
költők írók nevelnek
és milyen gyönyörűen

becézgette esterházy a rákját
vitte a szelidítőbe
anyám meg csak rakosgatta magában
egyik szervről a másikra költöztette
egy bőrdobba nem férne bele minden
fázós vagyok kellene a pulóverek
a pokrócot megemlíteni is szégyellem
fuszeklit húz magára a szív
anyám álmomban megfenyít
hagyjam őt már békén
mert nem tőle fáj a jobb lapockám
ő már régóta nem nehéz
neki kell engem vinnie mert
akaratosan kapaszkodok az emlékébe
náluk nem örülnek a magamfajtnak
túl hangos és sárga bőrű vagyok
a letisztult csendjünkben
maradjak a saját tájamon
még ha minden olyan bizonytalan is
és a fűtésszámlából pont kifutná
az áhított irodalom
ha oldalra fordulok láthatom
a versláb lerúgja magáról a takarót
bordáihoz húzza az enyéimet
ütés helyett felöltöztet a mínusz hétre
új hagyományt vezetek be az ősi rendbe
férfit forró arccal nyílegyenes gerinccel

bizonytalanul szorongatom az ötezrest
várom a sort az ismételt nincstelenségre
nincs őszintébb és egyszerűbb állapot
a perifériára szorult hirtelen sötéten
a vége mindig valaminek az újjászületése
itt az ideje hogy a báró végre hazatérjen
anyám ajtóstul ront a belső monológba
hogy helyet csináljon a lelkiismeret-furdalásnak
egyszerre megvilágosodik minden
a túlzott alázat olykor vakvágányra futtatja az
embert
keményfedelű köteteket veszek a pénzen
vastag pulóverek fűtik a szép méhem

KÖTELEK

a vonat hangjába
kapaszkodva
elmenni
itt hagyni
a nagy semmit
nincs szerető
nincs család
nincs tenger
nincs folyó
valaki vágja
már el a
szoknyám alól
kilógó köldöksinórt

TARTALOM

MINDENNAPI NEHEZÉK

Ellentétből	7
Kicsukott.	8
Akciós	9
Félcipő	10
Szárnytörés	11
Folyékony tartozás.	13
Másodosztály.	14
Anya-hajó	15
Lyukas zsebek	16
Fölösleg.	18
Szégyen	19
Családi pótlék	20
Szomjúság	23
Firka	25
Küllők tánca	26
Vége van a nyárnak	27
Elzárt.	28
Nyomásgyakorlás.	29

Nyoma marad	30
Kinőtt remény.	31
Minden napra egy csoda	33
Nyelési zavarok	35
Kérj...	37
...s megadatik	38
Állójegy.	39
Készenlét.	40
Nyugópont	41
Emberfogyatkozás	43
Poggyász	45
Sötétedés	47
Másvilágra költözés	48
Ha még egyszer	49
Felkészületlen	50
Kórtánc.	51
Vízmunka	52
Látogatás.	53
CT	56
Téli álom	58
Ablakpárkány	60

PETEFÉSZEKRAKÁS

Cél	63
Anyaszülés	64
Szürkület	65
Alaptalanul	66
Leegyszerűsödés	67
Ebek a pohárban	68
Testbeszéd	70
Életöszön nélküli	71
A kulcscsont arroganciája	74
Életszünet	75
Léket vágunk	76
Hosszú árnyék	78
Találkozás	79
Altató	80
Menedék	81
Identitárs	83
Halászat	84
Felszínmentes	85
Tördelés	88
Jutalom	89
Éhes nők	90
Dehidratálás	91

Kitérő	92
Tiltakozás	94
Külön út	95
Kisiklás	96

ELTÖRT LOVAK

Megoldást keresve	101
Valós álom.	102
Marhaszív	103
Meszelés	105
Opuntia tortispina	106
Szívesség I.	107
Szívesség II.	108
Szívesség III.	109
Az éjszaka vasfoga	110
Lupa	111
Halvajáró.	113
Nem én voltam	114
Halottak napja	116
Éles	117
Tisztogatás.	119
Eloldás	121
Parancsolat	122

Képzelőerő	124
Hidegút.	126
Lejtő	128
Betörés	129
Lélegeztető	132
Pilinszky-szürke.	134
Elég legyen	136
Mélyrepülés.	137
Törés.	139
Lázlelet	140
Megnyugvás nélkül	141
Utolsó vacsora.	142
Vízözön.	143
Sovány.	145
Rekonstrukció.	149
Cserben hagyás	151
Fűtés	152
Kötelék	155

A kötet megjelenését a Tartományi Művelődésügyi,
Tájékoztatási és Vallásügyi Titkárság, valamint
a Magyar Nemzeti Tanács támogatta.

Kiadta a Forum Könyvkiadó Intézet.
A kiadásért felel Virág Gábor igazgató.
Szerkesztő Kelemen Emese.
A fedőlapot Miroslav Jovančić illusztrációinak
felhasználásával Csernik Előd
műszaki szerkesztő készítette.
Készült a Grafoprodukt Nyomdában
Szabadkán, 2018-ban.

CIP – A készülő kiadvány katalogizálása
A Matica srpska Könyvtára, Novi Sad

821.511.141(497.11)-14

BÍRÓ, Tímea

A pusztítás reggelei : Versek / Bíró Tímea ; [Miroslav Jovančić illusztrációival]. – Második kiadás – Újvidék : Forum, 2018 (Subotica : Grafoprodukt). – 155 p., [6] belívközi színes illusztráció ; 18 cm

ISBN 978-86-323-1035-3

COBISS.SR-ID 321062407